

Rapport från konferensen ” Framtidens psykoterapi” i Stockholm 2009-09-09

Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet hade bjudit in till en konferens med ovanstående tema. Förutom inbjudna föreläsare deltog också representanter från Utbildningsdepartementet, Socialutskottet, Riksdagen, Socialstyrelsen, Högskoleverket, SKL samt Psykiatri i Stockholms Läns Landsting. Inbjudna var också representanter från olika legitimationsgrundade inriktningar.

Dagen startade med att värdarna för konferensen konstaterade att det ”är kaos inom psykoterapifältet”, och att dagens sammankomst var påkallad för att försöka hitta lösningar på denna situation.

En del av dagens ämne var att belysa att vi snart står inför stora pensionsavgångar och att utbildningsinsatserna för att fylla dessa luckor är alltför knapphändiga. Det finns idag 9 olika teoretiska inriktningar som är legitimationsgrundande. Då det gäller nya utbildningsplatser så ligger familjeterapeutiskt grundad utbildning sämst till. PDT och KBT har högst antal utbildningsplatser. Att få struktur i utbildningarna som finns är att gå in i en djungel. Det finns många oklarheter och olikheter (enl. Fredrik Tyskling).

Det mest övergripande ämnet var dock att psykoterapi måste professionaliseras. I dagens läge är den grundläggande utbildningen helt oreglerad och att utbilda nya psykoterapeuter kräver tid och pengar. Steg -2 utbildningen har ju nyss granskas av UHÄ, och det har inneburit en uppstramning av denna, samt att en del institut fråntagits sin examinationsrätt. HSV (Högskoleverket) har nu fått i uppdrag att utreda den grundläggande psykoterapeututbildningen (steg 1) inklusive förkunskaps- och behörighetskrav för detta. Man ska också beakta den europeiska utvecklingen av utbildningen. Man gav ingen information om riktlinjer och inriktningar. Detta uppdrag ska vara klart till 31/3 2010.

I paneldebatten uttryckte representanten från Socialutskottet att man framöver måste öka satsningarna på psykiatri som varit ett eftersatt område inom hälso- och sjukvården. Psykoterapeutisk behandling måste ses som lika viktig som somatisk behandling. Man måste satsa på kvalitet, evidens och beprövad erfarenhet. Det ska finnas tydliga yrkeskrav och legitimation är viktigt. Det är bra att man har olika grundutbildningar. Man måste dock bli bättre på att utvärdera. Forskning ska prioriteras!

Det uttalades i flera omgångar vikten av forskning, utvärdering, metodutveckling och en tydlig professionalisering av psykoterapeutyrket. God kvalitet och patientsäkerhet hör ihop.

Man riktade också kritik mot Socialstyrelsens rekommendationer om behandling angående ångest och depression, där KBT framhålls som ”bra för nästan allt”. I denna kritik ligger också att Socialstyrelsen skriver att detta kan utföras av psykologer eller andra med KBT-utbildning, och med detta menas att det kan räcka med en kurs på 7,5. poäng.

Från den avslutande diskussionen har jag skrivit ner följande inlägg:

- Hur bevakar man rekrytering av psykoterapeuter?
- Otydlig utbildningsväg för att bli psykoterapeut
- Skapa ett råd för psykologisk forskning
- Minimum steg 1 för att få bedriva psykoterapi
- Kontinuerlig uppföljning och utvärdering

- Vi måste ha tillräckligt med psykoterapeuter och psykiatriker
- Vad händer när personal inte gör det man ska (tillsyn och leg.)
- Huvudmannen är huvudansvarig för en god och säker vård
- Det finns en "Hantverkssyn" på psykoterapeututbildningen och inte att det är en akademisk utbildning
- Fältet har varit splittrat, vi måste bli enade (kombination av metoder)
- Det saknas pengar till behandlingsforskning

Det skrevs ett manifest under dagen som lyder som följer:

FÖR EN SÄKERSTÄLLD UTBILDNINGSKVALITET INOM PSYKOTERAPIOMRÅDET

En aktuell kartläggning av psykoterapeututbildningar 2009 visar på ett antal problem och brister beträffande både den aktuella situationen och avseende vissa utvecklingstendenser. Följande frågor kräver utredning och snara åtgärder:

- Kapaciteten för utbildning till legitimerad psykoterapeut behöver bevakas genom statlig kontroll för att tillgodose behovet inom vården.
- De grundläggande utbildningarna bör synkroniseras med påbyggnadsutbildningarna och tillförsäkras en uppläggning och bredd som möjliggör en tryggad utbildningsgång till legitimerad psykoterapeut
- Kvalitetsaspekter på utbildningen måste garanteras för rätten att få bedriva psykoterapi inom hälso- och sjukvården
- Psykoterapiforskningen behöver förstärkas med effekter att förbättra utbildningen och ge myndigheterna vägledning i långsiktiga satsningar inom vården

Detta var mitt sammandrag från en mycket intressant dag. För er som är intresserade av att läsa mera så kan ni gå in på www.psychology.su.se.

Direkt efter dagens slut skev jag ner följande sammanfattande intryck:

Utbildning ska vara formaliserad och vara matchad till kliniskt arbete

Fler utbildningsplatser!

Psykoterapin ska lyftas fram som en viktig och nödvändig del av behandlingsutbudet inom hälso- & sjukvården.

Satsa på forskning och metodutveckling!

Behandling ska bygga på evidens och praktisk erfarenhet.

Samverka!

Börja tidigt med forskning i utbildningssammanhang.

Gör kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar!

2009-09-21

Ann-Marie Lundblad

Vetenskaplig sekreterare